

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ

вул. Володимира Антоновича, 70, м. Дніпропетровськ, 49006, тел. 770-87-42, факс (056) 770-68-00
e-mail: osvita@adm.dp.ua, <http://www.osvita-dnepr.com>, Код ЄДРПОУ 25927519

10.05.2016 № 3141/0/211-16

Про розробку робочих навчальних
планів на 2016-2017 навчальний рік

Директорам професійно-
технічних навчальних закладів

У зв'язку із завершенням поточного навчального року доводимо до відома, що Вам необхідно провести організаційні заходи щодо розробки робочих навчальних планів згідно визначених обсягів замовлення на 2016-2017 навчальний рік.

Для своєчасного вирішення цього питання просимо до 03 липня 2016р погодити робочі навчальні плани у профільних методистів НМЦ ПТО у Дніпропетровській області.

Методичні рекомендації щодо розробки робочих навчальних планів та їх зразки за галузевим спрямуванням додаються.

Інформація у додатках на 10 аркушах.

Директор департаменту

В.О. ПОЛТОРАЦЬКИЙ

Додаток 1
до листа департаменту
освіти і науки облдержадміністрації
від 10.05.2016
№ 3141/0/211-16

Методичні рекомендації щодо розробки робочих навчальних планів

Розробка робочих навчальних планів для підготовки кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах повинна відповідати Законам України «Про освіту», «Про професійно-технічну освіту», «Загальну середню освіту», постанові Кабінету Міністрів України від 03.06.1999 «Про затвердження Положення про ступеневу професійну освіту» зі змінами внесеними згідно з постановою КМУ від 26.06.2013 № 456, постанові Кабінету Міністрів України від 17.08.2002 № 1135 «Про затвердження Державного стандарту професійно-технічної освіти», наказу Міністерства освіти і науки України від 13.10.2010 «Про затвердження Типової базисної структури навчальних планів для підготовки кваліфікованих робітників у ПТНЗ», наказу Міністерства освіти і науки України від 30.05.2006 № 419 «Про затвердження Положення про організацію навчально-виробничого процесу в ПТНЗ» зі змінами внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 10.07.2015 року № 746 та інших нормативно-правових актів у сфері освіти.

При розробленні робочих навчальних планів і програм на 2016-2017 навчальний рік необхідно враховувати, що термін здобуття повної загальної середньої освіти учнями, які мають базову загальну середню освіту, не може становити менше трьох років.

При розробленні робочих навчальних планів необхідно здійснити розподіл навантаження з предметів без переривання їх вивчення, не допускаючи перевантаження учнів одним із предметів. При цьому, враховуючи особливості професійної підготовки, може допускатися перенесення годин, що передбачені для вивчення предметів на відповідному курсі, без зміни загально обсягу годин передбаченого стандартом загальноосвітньої підготовки.

Рекомендовані зразки робочих навчальних планів за галузевим спрямуванням наведені у додатку 2.

Робочі навчальні плани за професіями для певного ступеня професійно-технічної освіти - це документи, розроблені відповідно до типових навчальних планів підготовки кваліфікованих робітників ДСПТО з кожної професії, що містять:

- назву навчального закладу (згідно Статуту);
- код і професійну назву роботи (спеціальності) згідно із затвердженим наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 28 липня 2010 року № 327 «Про затвердження,

внесення зміни та скасування нормативних документів» Національним класифікатором України «Класифікатор професій» ДК 003:2010;

- освітній рівень вступника до ПТНЗ;
- строк навчання;
- графік навчально-виробничого процесу;
- зведені дані загального фонду навчального часу в тижнях;
- перелік навчальних предметів та кількість годин, відведених на них;
- послідовність їх вивчення;
- терміни контролю знань, умінь і навичок учнів, слухачів;
- планований рівень професійної кваліфікації випускника;
- загальний фонд навчального часу.

Робочий навчальний план розробляється на весь період навчання учнів та слухачів.

У разі необхідності (у випадку інтеграції професій та/або в залежності від планового рівня кваліфікації) термін навчання може бути збільшений або зменшений на величину до 10% від загального обсягу годин з метою приведення терміну навчання у відповідність до діючої базисної структури. Відповідні дозволи на збільшення або зменшення терміну навчання навчальний заклад отримує від керівництва департаменту освіти і науки облдержадміністрації.

Для учнів (слухачів) з числа осіб з вадами фізичного та розумового розвитку тривалість професійної підготовки може бути збільшена в 1,5-2 рази в залежності від типу і важкості захворювання та складності навчального матеріалу. Відповідні рішення затверджуються на засіданні педагогічної ради.

Відповідно до Закону України «Про професійно-технічну освіту» тривалість навчального року не повинна перевищувати 40 навчальних тижнів без урахування одного тижня на святкові дні. Для навчання терміном 0,5р., 1,5р, 2,5р. та 3,5р. на останньому році навчання тривалість навчального часу складає до 24 тижнів без урахування одного тижня на святкові дні і без встановлення канікул.

Тривалість навчального тижня не перевищує 36 академічних годин, при денному навантаженні учня не більше 8 академічних годин теоретичного навчання і 6 академічних годин виробничого навчання.

Навчальний (робочий) час учня/слухача в період проходження виробничої практики встановлюється залежно від режиму роботи підприємства, установи, організації згідно з законодавством. Під час проходження виробничої практики можливе тижневе навантаження учнів до 40 годин при досягненні ними 18-річного віку.

У професійно-технічних навчальних закладах обсяг часу з природничо-математичних та суспільно-гуманітарних дисциплін загальноосвітньої підготовки повинен відповідати рівню державного стандарту на предмет.

Загальноосвітня підготовка передбачає: суспільно-гуманітарну підготовку в обсязі 805 годин; природничо-математичну підготовку – 682 години. Обсяг загальноосвітньої підготовки у робочих навчальних планах може змінюватися в результаті інтеграції окремих навчальних предметів («Технології», «Інформатика», «Художня культура»).

Обов'язкове введення (інтегрування) предмета природничо-математичної підготовки «Технології» з основними предметами професійно-теоретичної підготовки. Наприклад навчальна програма з предмету «Технології» може бути інтегрована в зміст предмету «Технологія виконання розпису» з професії «Художник розмалювання по дереву» або інтегрована в зміст предмету «Трактори» професії «Фермер» з послідуєчим записом у робочому навчальному плану «Технології: Трактори».

Разом з тим, можлива інтеграція предметів загальнопрофесійної підготовки «Основи правових знань», «Основи галузевої економіки і підприємництва», «Інформаційні технології» з предметами загальноосвітньої підготовки «Правознавство», «Економіка» та «Інформатика» за рахунок вилучення дубльованих тем з предметів загально професійної підготовки. Порівняльні таблиці та відповідні зміни у робочих навчальних програмах оформляються протоколами засідання методичних комісій і затверджуються керівником навчального закладу.

Варто звернути увагу на рівномірний розподіл годин предметів загальноосвітньої, загально-професійної, професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовок з урахуванням послідовності вивчення матеріалу відповідно до змісту затверджених програм без переривання їх вивчення та, не допускаючи перевантаження учнів одним із предметів. При складанні плану навчального процесу має бути витримана точність у назві предметів за циклами навчального плану. Скорочення в назвах предметів не допускається.

Предмет «Захист Вітчизни» вивчається в обсязі 105 годин (для юнаків обов'язковою умовою є планування 18 годин на польові збори або, як виключення, поетапно (по мірі вивчення тем (розділів)), за винятком бойової стрільби з автомата, яка передбачає одноденний виїзд до військових частин для проведення бойової стрільби, ознайомлення з бойовою технікою і озброєнням, життям і побутом військовослужбовців.

Предмет «Фізична культура» є обов'язковим в кількості 3 годин в тиждень під час теоретичного навчання. Кількість годин, відведених на предмет, залежить від кількості тижнів теоретичного навчання.

Складовими професійної підготовки у ПТНЗ є загально професійна, професійно-теоретична та професійно-практична підготовка.

Професійно-теоретична підготовка передбачає вивчення спеціальних предметів, що є основним джерелом навчальної інформації для оволодіння певною професією і повинна відповідати кваліфікаційним вимогам «Повинен знати».

Професійно-практична підготовка передбачає формування первинних вмінь та професійних навичок, а також їх закріплення, вдосконалення й досягнення встановленого рівня кваліфікації.

Професійно-практична підготовка включає в себе:

- виробниче навчання у навчальних майстернях, лабораторіях, навчальних господарствах, полігонах та безпосередньо на робочих місцях підприємств на виробництві чи сфері послуг;

- виробничу практику на робочих місцях підприємств на виробництві чи сфері послуг.

Професійно-практична підготовка повинна відповідати кваліфікаційним вимогам «Повинен уміти».

Професійно-теоретична і професійно-практична підготовка здійснюється протягом усього терміну навчання, починаючи з першого курсу, паралельно з іншими видами підготовки та вивчення предметів загальноосвітньої підготовки.

У робочому навчальному плані години виробничого навчання та виробничої практика по кожній професії (розряду, класу та категорії) прописується окремо.

На «Предмети, що вільно обираються» учнями ПТНЗ, відводиться від 25 до 45 годин один раз за повний курс, виходячи з тривалості терміну навчання. Предмети за вибором визначаються навчальним закладом у межах гранично допустимого навчального навантаження з урахуванням інтересів та потреб учнів, рівня навчально-методичного та кадрового забезпечення, а також з урахуванням профілю професій, за якими у ПТНЗ здійснюється підготовка.

Професійно-технічний навчальний заклад самостійно, а також за рекомендаціями Навчально-методичного центра ПТО у Дніпропетровській області, визначає порядок реалізації типової базисної структури шляхом розподілу навчального часу між семестрами.

Видами оцінювання навчальних досягнень учнів є поточний, тематичний, проміжний і вихідний контроль.

Форми і методи поточного і тематичного контролю рівня навчальних досягнень учнів визначають викладачі та майстри виробничого навчання.

Періодичність і форми проміжного та вихідного контролю визначаються робочими навчальними планами.

Розподіл годин на консультації з учнями визначається і затверджується навчальним закладом відповідно до складності та обсягу навчального предмету на кожний курс навчання. Години на консультування виконання дипломних (чи творчих робіт), дипломних проектів виділяються із загального обсягу годин, відведених на консультації і становлять не більше 40 годин.

Державна кваліфікаційна атестація проводиться у терміни, зазначені у робочих навчальних планах, за рахунок годин, передбачених ДСПТО.

Державна підсумкова атестація за освітній рівень повної загальної середньої освіти проводиться у терміни, що передбачені робочими навчальними планами, і обов'язково повинна завершуватися на другому ступені.

Державна підсумкова атестація (35/70 годин) у 2015-2016 навчальному році проводиться у формі зовнішнього незалежного оцінювання з навчальних предметів:

- а) Українська мова;
- б) Іноземна мова;
- в) Математика або Історія України (на вибір).

При складанні інтегрованого робочого навчального плану необхідно:

- забезпечити оптимальний вибір суміщених професій, базова та суміщена професії повинні бути спорідненими, близькими за технологічним процесом та засобам навчання;
- одна із професій, що входить до інтеграції, повинна стати базовою та включати максимальний рівень кваліфікації, який передбачений для підготовки кваліфікованих робітників у ПТНЗ. Рівень кваліфікації з інших професій, як правило, нижчий, що залежить від терміну навчання;
- години та зміст навчальних програм базової професії повинні відповідати ДС ПТО;
- дублювання навчального матеріалу на суміщених професіях, які входять до інтеграції, вилучається та фіксується протоколом засідання методичної комісії.

Приклад складання інтегрованого робочого плану

Порівняльна таблиця типових навчальних планів з професії
«Перукар (перукар-модельєр). Манікюрик»

№ з/п	Предмет	Кількість годин за професіями		Дублюючий матеріал	Всього в робочому навчальному плані
		Перукар (перукар, 2 клас, 1 клас)	Манікюрик (2 клас, 1 клас)		
1	Інформаційні технології	17+11+4=32	10+4=14	12	34
2	Основи галузевої економіки та підприємництва	17+11+3=31	17+2=19	16	34
	Основи трудового законодавства	17+11+7=35	17+2=19	19	36
3	Правила дорожнього руху	8	-	-	8
4	Перукарська справа	119+110+49=278	-		278
5	Матеріалознавство	51+22+4=77	10+6=16	-	93
6	Основи санітарії і гігієни	34+11+3=48	15	15	48
7	Спецмалювання	34+22+14=70	10	2	78
8	Охорона праці	17+11+7=35	15+10=25	25	35
9	Основи професійної етики та культура обслуговування	17+11+7=35	10	-	45
10	Манікюрна справа	-	62+32=94	-	94

«Пояснювальна записка до робочого навчального плану» складається з метою обґрунтування організації навчального процесу в конкретному навчальному закладі з конкретної професії. Розробка пояснювальної записки до робочого навчального плану підготовки кваліфікованих робітників розпочинається з обґрунтування видів підготовки, їх значення для підготовки кваліфікованих робітників відповідної професії, визначення та послідовність вивчення навчальних дисциплін, доцільності проведення поетапної кваліфікаційної атестації, за наслідками якої присвоюється досягнутий рівень кваліфікації (розряд, категорія), а також визначення переліку предметів професійного спрямування, що вільно обираються учнями.

Якщо в робочому навчальному плані Стандарт ПТО інтегрується зі Стандартом повної загальної середньої освіти, вказується загальний обсяг годин на вивчення загальноосвітніх дисциплін.

Далі подається інформація щодо організації навчального процесу, в тому числі: максимальне тижневе навантаження; денне навантаження теоретичного та виробничого навчання; послідовність чергування теоретичного і виробничого навчання тощо.

У пояснювальній записці також подаються роз'яснення з тих позицій, елементів навчального плану, які можуть бути незрозумілі користувачу (обґрунтування та внесення регіонального компоненту).

Наприкінці подається пояснення щодо організації та здійснення проміжного і вихідного контролю знань, умінь і навичок учнів; поетапної кваліфікаційної атестації; державної кваліфікаційної атестації та час на їх проведення.

Робочі навчальні плани за професіями третього атестаційного рівня (молодший спеціаліст) затверджуються спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади (МОН України), що забезпечує формування державної політики у сфері професійно-технічної освіти.

Робочі навчальні плани за професіями першого та другого ступенів професійно-технічної освіти – регіональним органом управління освітою (департаментом освіти і науки облдержадміністрації).

Виконуючий обов'язки начальника
відділу професійно-технічної освіти
та ресурсного забезпечення

В.І. СКЛЯР

1.2.1	Українська мова	ДПА	70	70		1	1	1				27	1	1					16*	1	1	1							27
1.2.2	Українська література		140	140		1	1	2	1	1	1	50	1	1	2	1	2		44	2	1	2	2						46
1.2.3	Зарубіжна література		70	70		1	1	1	1	1		37	1	1	1	1	1		33										
1.2.4	Історія України	ДПА*	88	88		1	1	1	1	1	1	38*	1	1	1	1	1		33	1	1								17
1.2.5	Всесвітня історія		70	70		1	1	1	1	1		37	1	1	1	1	1		33										
1.2.6	Іноземна мова	ДПА	245	245		2	2	2	2	2	2	80	3	3	3	2			91	2	3	3							74
1.2.7	Правознавство		35	35		1	1	1		1	1	35																	
1.2.8	Людина і світ		17	17																	1	1							17
1.2.9	Економіка		35	30	5	1	1	1	1		1	35																	
1.2.10	Художня культура		35	35									1	1	1	1	3		35										
2.	Фізична культура		300	300		3	3	3	3	3	3	120	3	3	3	3	3		99	3	3	3							81
3.	Захист Вітчизни		105	105			1	1	1	1	2	36	1	1	1	1	1		33	1	1		19						36
4.	Види підготовки для здобуття ПТО																												
4.1	Загальнопрофесійна підготовка		78	74	4																								
4.1.1	Інформаційні технології		20	16	4																	2							20
4.1.2	Основи галузевої економіки і підприємництва		20	20																	2								20
4.1.3	Правила дорожнього руху		8	8		1						8*																	
4.1.4	Основи правових знань		20	20																	2								20
4.1.5	Основи законодавства України		10	10																		1							10
4.2	Професійно-теоретична підготовка		964	763	201																								
4.2.1	Технології: Трактори	Залік	164	98	66	4	2	2	2	3	3	103*	2	1	3	1	2		61										
4.2.2	Технології: Сільськогосподарські машини	Залік	164	98	66	4	2	2	2	3	3	103*	2	2	2	1	2		61										
4.2.3	Трактори і с-г машини		28	28																	1	1	1	1					28
4.2.4	Технології: Слюсарна справа	Залік	74	74		1	1	1	1	1	1	40	1	1					17	1	1							17	
4.2.5	Система ТО і ремонту с-г машин		84	58	26			1	1	1	1	23	1	1	1	1	1		33	1	1	1	1					28	
4.2.6	Технічне креслення		17	12	5	1	1					17																	
4.2.7	Читання креслень		27	23	4								1	1					17		1							10	
4.2.8	Електротехніка		25	23	2		1	1	1			25																	
4.2.9	Електротехніка з основами промислової електроніки		10	10																	1								10
4.2.10	Охорона праці	Залік	38	38		1	1		1	1	1	30	1						8*										
4.2.11	Агротехнологія		66	66									1	1	1	2	1		38	1	1	1	1					28	
4.2.12	Будова і експлуатація вантажного автомобіля		63	63									1	1	1	1	2		34	1	1	1	2					29	
4.2.13	Будова легкового автомобіля категорії В	Залік	17	17																	1	1							17

IV. ПЛАНОВИЙ РІВЕНЬ ПРОФЕСІЙНОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ ВИПУСКНИКА

КУРС	КОД ПРОФЕСІЇ	ПРОФЕСІЯ	КВАЛІФІКАЦІЯ
II	7233	Слюсар-ремонтник	3 розряд
III	7233	Слюсар-ремонтник	4 розряд, категорія А1, А2, В1, категорія В і С
	8331	Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва	
	8322	Водій автотранспортних засобів	

**ДИРЕКТОР
ПТУ-79**

МЕТОДИСТ НМЦ ПТО

М.Ф. НАБОКОВ

м.п. _____ **В.Я. БЛОКІНЬ**